

Bulletin České asociace pedagogického výzkumu 2/2019

Ve druhém čísle bulletinu v roce 2019 přinášíme bližší informace z dění v ČAPV, výzvu k podávání nominací na cenu ČAPV, přivítání nových členů, zprávu z činnosti asociace, včetně přípravy nových stanov. Dále pozvánku na metodologický seminář zaštitěný ČAPV, informace o konferencích, anotace aktuálních čísel časopisů a nových knih a výzvy pro autory.

Výbor ČAPV

Z VÝBORU ČESKÉ ASOCIACE PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

v posledních dnech proběhly nejen chvíle sváteční (velikonoční), ale i momenty více pracovní. Uzavřelo se přihlašování na nadcházející výroční konferenci ČAPV v Liberci s celkovým počtem 101 přihlášených odborných vstupů majících podobu plenárních vystoupení, příspěvků, sympózií a posterů. Bylo zahájeno jejich recenzní řízení a o výsledcích budou autoři informováni organizátory konference.

Na jedné straně se ČAPV i letos podařilo získat tradiční dotaci od Rady vědeckých společností České republiky, na straně druhé se dne 24. 4. 2019 uskutečnilo plenární zasedání RVS ČR, z něhož mimo jiné vzešla povinnost platit poplatek za administraci standardní dotace v roce 2019, což pro ČAPV znamená poplatek ve výši 1 000 Kč.

Aktuálně je též dokončováno recenzní řízení příspěvků zaslanych na konferenci ECER v Hamburku, která je letos zaměřená na téma *Education in an Era of Risk – the Role of Educational Research for the Future*. Jak zaznělo na berlínském setkání EERA konané 15.–16. března 2019, vše je v Německu nachystáno na přivítání více než 3000 účastníků z 50 zemí. Vzhledem k tomuto vysokému počtu účastníků se čtvrteční společenský večer bude odehrávat na stadiónu.

V rámci výboru ČAPV aktuálně řešíme velmi pestrou agendu počínaje stavem členské základny (včetně nepříliš populárního tématu platby členských poplatků), dále archivaci starších sborníků z našich konferencí na webových stránkách asociace, uspořádání mezinárodní letní školy EERY pořádané v červenci na MUNI v Brně, tradiční oceňování kvalitních publikačních počinů, spolupráci s jinými národními asociacemi – nyní v podobě převzetí záštity nad prvním ročníkem české metodologické letní školy, práci trojčlenného týmu nad revizemi stanov ČAPV atd.

O řadě dílčích výsledků naší činnosti si můžete podrobněji přečíst na stránkách našeho bulletinu a následně i nahlédnout do aktuálního dění v našem oboru. Pokud byste měli jakékoliv podněty pro další práci výboru, budeme rádi za zpětnou vazbu.

S přáním všeho dobrého Jana Poláchová Vaštatková

1. Výzva k podávání nominací na Cenu ČAPV za významnou publikaci

Česká asociace pedagogického výzkumu (dále ČAPV) každoročně oceňuje publikace členů ČAPV a výzkumníků juniorů, které vynikají kvalitou výzkumné práce a její prezentace, otevírají nová výzkumná témata nebo přinášejí metodologické inovace. Proto ČAPV uděluje jednou ročně při příležitosti výroční konference Cenu ČAPV za významnou publikaci (dále Cena).

Vyzýváme proto všechny členy ČAPV, aby navrhovali práce hodné ocenění, které vyšly s vrocením 2017 a 2018 a nebyly odměněny Cenou v předchozím roce. Práce mohou být publikovány na území České republiky nebo v zahraničí, v materiální nebo elektronické formě. Stejně jako v předešlých letech budou hodnoceny v samostatných kategoriích články vydané v českém (slovenském) jazyce a články ve světovém jazyce. S výjimkou kategorie „Junior“ musí alespoň jeden z autorů¹ nominované práce být ke dni uzávěrky soutěže členem ČAPV se splněnými členskými povinnostmi (tj. musí mít zaplacený členský příspěvek za předchozí rok nebo byl přijat za člena ČAPV po 1. 1. 2018).

Práce mohou být nominovány v následujících kategoriích:

1. Recenzovaná stať v periodiku (český nebo slovenský jazyk).
2. Recenzovaná stať v periodiku (světový jazyk).
3. Monografie nebo jiná neperiodická publikace (v libovolném jazyce).
4. Publikace výzkumníka juniora (článek nebo neperiodická publikace v libovolném jazyce). Za výzkumníka juniora se považuje student některé formy terciárního studia v ČR nebo badatel, který v ČR obhájil doktorskou (bakalářskou, diplomovou) práci po 1. 1. 2017. Junior musí být hlavním (prvním) autorem práce nominované v této kategorii.

Nominace může podávat pouze člen ČAPV. Nelze nominovat vlastní práci. Nominace musí obsahovat následující údaje:

- a) bibliografické údaje nominované práce a označení autora nebo spoluautorů, kteří jsou členy ČAPV;
- b) jméno toho, kdo práci nominuje;
- c) kategorii, do které je práce nominována. U kategorie junior uveďte typ studia hlavního autora a předpokládané datum jeho ukončení; resp. datum obhajoby kvalifikační práce.

Neúspěšná nominace může být v následujícím roce podána znovu, pokud datum vydání práce ještě spadá do uvedeného časového období.

Nominace na cenu ČAPV musí být elektronicky zaslána tajemníkovi komise pro ceny do 20. 6. 2019 do 24:00 hodin. E-mail pro zaslání nominace: martin.chval@pedf.cuni.cz.

Ceny uděluje výbor ČAPV na návrh komise pro ceny ČAPV. Výbor ČAPV může rozhodnutí komise v jednotlivých případech buď přijmout, nebo odmítnout, ne však měnit.

Martin Chvál (tajemník komise)

2. Vítae nové členy ČAPV

- Mgr. Hana Bartoňková, Ph.D.: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie; andragogika, vzdělávání dospělých, vzdělávání v organizacích, analýza vzdělávacích potřeb.

¹ Slovo autor je zde užito pro autorky i autory.

- Mgr. Alena Bendová, Ph.D.: Oddělení soc. věd, ICV, Mendelova univerzita v Brně; pedagogika, střední odborné školství.
- Mgr. Lenka Kamanová. Ph.D.: Institut celoživotního vzdělávání, MENDELU, Brno; pedagogika, celoživotní a mezigenerační učení, vzdělávání seniorů, sexuální výchova.
- PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.: Katedra andragogiky a personálního řízení, FF UK; andragogika, obecná andragogika, filozofie vzdělávání, sociologie vzdělávání, vzdělávací politika.
- Ing. Helena Košťálová: Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání; pedagogika, kariérové poradenství, kariérové poradenství na základních školách, prevence předčasných odchodů ze vzdělávání.
- Mgr. et Mgr. Michaela Pejchalová: Katedra psychologie, Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova v Praze; školní psycholog, interní doktorand; humor ve škole, školní psychologie
- Mgr. Daniel Pražák: ÚVRV, UK; pedagogika, alternativní školy, spolupráce mezi školami.
- Mgr. Irena Reimannová, Ph.D.: Univerzita Pardubice, FF; pedagogika, ICT ve výuce anglického jazyka, aplikovaná obecná AJ a AJ pro specifické účely, učitel jako reflektivní praktik.
- Mgr. Nikola Adelaida Řandová: ÚVRV UK v Praze, pedagogika, sociální patologie, sociální pedagogika.

3. Zpráva z jednání výboru ČAPV

Dne 15. 4. 2018 proběhla schůze výboru ČAPV prostřednictvím SKYPE konference. Projednány byly následující body:

- 1) Diskuse k organizaci XXVII. konference ČAPV v Liberci v září 2019.
- 2) Informace o letní škole EERA 2019 spolupořádané s ČAPV v červenci v Brně.
- 3) Diskuse o spolupráci s Českou sociologickou společností a Českomoravskou psychologickou společností na pořádání letních škol.
- 4) Diskuse o publicitě ČAPV (propagační předměty,...).
- 5) Informace k úpravám stanov ČAPV.
- 6) Informace k archivaci sborníků ČAPV.

Za výbor ČAPV Stanislav Michek

4. Informace o úpravách stanov ČAPV

Komise k úpravě stanov ČAPV ve složení Stanislav Michek, Dominik Dvořák a Roman Švaříček se setkala dvakrát během března 2019 prostřednictvím SKYPE konference. V tuto chvíli má zpracované podněty k úpravě stanov týkající se členství v ČAPV, členské schůze a výboru ČAPV. Tyto body bude během května konzultovat s právníkem a výsledné formulace úprav stanov budou prezentovány s odůvodněním členské základně ve třetím čísle bulletinu, tj. v červnu 2019. Na členské schůzi při příležitosti XXVII. konference ČAPV v září 2019 v Liberci potom budou předloženy doplněné stanovy k odsouhlasení. Doplněné stanovy mohou být účinné od 1. 1. 2020.

Za komisi Stanislav Michek

5. Pozvánka na dvě letní školy kvantitativních metod (září 2019) zaštitované ČAPV

Chcete se detailně seznámit s pokročilejšími postupy kvantitativní analýzy sociálněvědních dat? Zajímá vás, jak modelovat vztahy mezi sociálněvědními fenomény? Chcete poznat nové přístupy v oblasti sociálněvědních dat, jako je analýza sítí, víceúrovňové modelování či bayesovská analýza dat? Pak právě pro vás jsou určeny dvě letní školy, které se letos v září uskuteční na půdě FF UK v Praze. Akce jsou určeny pro studenty (zejména Ph.D. studia) i pro výzkumníky a akademiky. Detailní program obou akcí a pokyny k přihlašování naleznete na <https://iss.fsv.cuni.cz/studium/metodologie>. Obě akce spoluorganizuje Institut sociologických studií FSV UK, FF UK a Česká sociologická společnost. Záštitu pro obě letní školy poskytly též další odborné společnosti: Česká asociace pedagogického výzkumu, Českomoravská psychologická společnost a Česká společnost pro politické vědy. Počet míst je omezen (maximálně 25 účastníků na jedné letní škole), přednost mají členové odborných společností, které akci zaštitují. V případě nadměrného zájmu, rozhoduje datum přihlášení.

Za organizátory Petr Soukup, FSV UK

KONFERENCE – SEMINÁŘE – WORKSHOPY

1. Konference a letní školy v ČR

- Mezinárodní konference evropské asociace Children's Identity and Citizenship s názvem Europe at a Crossroads: Rights, Values and Identity. Pořádána pod záštitou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy 9.–11. 5. 2019 v Praze. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <http://www.cicea.eu/>.
- 4. konference sítě ESREA (Evropské společnosti pro výzkum vzdělávání dospělých) Policy Studies in Adult Education na téma Adult Education and Learning Policy in a World Risk Society se bude konat 16.–18. 5. 2019 na Karlově univerzitě v Praze. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <https://sites2.ff.cuni.cz/esrea2019/>.
- 15. mezinárodní konference ERIE na téma Efficiency and Responsibility in Education se bude konat 6.–7. 6. 2019 pod záštitou České zemědělské univerzity v Praze. Organizován bude také workshop Generation Z and trade market issues. Registrace ukončena: <http://erie.pef.czu.cz>.
- EERA Summer School EERSS 2019: Quantitative and Mixed Methods Research Designs: From designing to publishing se koná 8.–12. 7. 2019 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně pod záštitou Ústavu pedagogických věd a ČAPV. Přihlašování je ukončeno: <https://eera-ecer.de/season-schools/eera-summer-school-2019/>.
- XXVII. konference **ČAPV** na téma Pedagogický výzkum, školní praxe a výzvy demokracie se bude konat **12.–13. 9. 2019** na Fakultě přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. Doktorský seminář se koná 11. 12. 2019. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <http://capv.tul.cz/>, www.capv.cz.
- 11. mezinárodní vědecká konference celoživotního vzdělávání ICOLLE 2019 bude probíhat ve dnech 17.–18. 9. 2019 na Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně. Hlavním tématem 11. ročníku konference je „Udržitelnost ve vzdělávání – minulost, současnost a budoucnost“: www.icolleconference.cz

2. Konference a workshopy v zahraničí

- 10th History of Education Doctoral Summer School (HEDSS) se koná na Liverpool John Moores University ve dnech 13.–16. 6. 2019. Přihlašování je ukončeno, účast zdarma: <https://eera-ecer.de/season-schools/hedss-histories-of-education-summer-school/>.
- Nordic Centre of Excellence Quality in Nordic Teaching (QUINT) koordinované University of Oslo (prof. Kirsti Klette) zve na konferenci Analysing Teaching Quality: Perspectives, Potentials and Pitfalls konanou 18.–20. 6. 2019. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <https://www.uio.no/quint/english/news-and-events/events/2019/quint-conference-2019/call-for-papers/index.html>.
- 63. konference ICET (International Council on Education for Teaching) se koná na Univerzitě v Johannesburgu 9.–11. 7. 2019: https://www.icet4u.org/upcoming_world_assembly.php.
- International Standing Conference on the History of Education ISCHE 41 na téma Spaces and Places of Education se bude konat na Univerzitě v Portu ve dnech 16.–20. 7. 2019. Přihlašování je ukončeno: <https://www.fpce.up.pt/ische2019/>.
- 52. Essex Summer School in Social Science Data Analysis, Velká Británie se koná 8. 7. – 16. 8. 2019. Přihlášky do 1. 5. 2019: <http://essexsummerschool.com>.
- WERA 2019 Focal Meeting (10th Anniversary) na téma "Future of Democracy and Education: Realizing Equity and Social Justice Worldwide se koná 5.–8. 8. 2019 v Japonsku. Přihlašování je ukončeno: <https://wera-tokyo.com/>.
- 18. bienální EARLI Conference for Research on Learning and Instruction se bude konat ve dnech 12.–16. 8. 2019 na Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen na téma Thinking Tomorrow's Education: Learning from the Past, in the Present and for the Future. Konferenci předchází prekonference mladých výzkumníků JURE 10.–11. 8. 2019. Přihlašování je ukončeno: <https://www.earli.org/EARLI2019>.
- Konference **ECER** (EERA) se koná 3.–6. 9. 2019 v Hamburku. Od 2.–3. 9. jí předchází konference začínajících výzkumníků. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <https://eera-ecer.de/ecer-2019-hamburg/>.
- Oxford Ethnography and Education Conference se koná 9.–11. 9. 2019. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <http://www.ethnographyandeducation.org/conferences/>.
- Metodologické workshopy GESIS, Leibniz-Institut für Sozialwissenschaften, SRN: <https://www.gesis.org/en/services/events/>.

ČASOPISY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

1. České odborné recenzované časopisy

NOVINKA: Studia paedagogica 1/2019 (Scopus)

Akademický inbreeding jako rakovina vysokého školství, nebo nezbytnost? Přehled zahraničních výzkumů a implikace pro českou vysokoškolskou politiku (F. Tůma, P. Knecht), Netradiční vysokoškolští studenti: charakteristiky a potenciál odloženého studia (K. Brücknerová, M. Rabušicová), Vliv školy na využívání soukromého doučování (V. Šťastný, E. Walterová), Postoje odborné a laické veřejnosti k inkluzivnímu vzdělávání v kontextu

obecných postojů k vnější diferenciaci (J. Straková, J. Simonová, H. Friedlaenderová), Matematická výkonnost a metakognice žáků základních škol běžných, základních škol Montessori a žáků vyučovaných podle Hejného metody (V. Chytrý, J. Říčan, D. Živná), Adaptace škály managementu chování a výuky na české podmínky (K. Vlčková, P. Květon, S. Ježek, J. Mareš, K. Lojdová).

<http://www.studiapaedagogica.cz>

Orbis scholae 2/2018 (Scopus)

Educational Effectiveness, Efficiency, and Equity in Spanish Regions: What does PISA 2015 Reveal? (F. L. Rupérez, I. G. García, E. Expósito-Casas), The Relationship Between Students' ICT Use and Their School Performance: Evidence from PISA 2015 in the Czech Republic (L. Juhaňák, J. Zounek, K. Záleská, O. Bárta, K. Vlčková), Comparing Results of TIMSS and the Hungarian National Assessment of Basic Competencies (I. Balázs, I. Szepesi), Linking Mathematics TIMSS Achievement with National Examination Scores and School Marks: Unexpected Gender Differences in Slovenia (B. J. Pavešić, G. Cankar), Factors Explaining the Interest of Czech Students in Reading and Mathematics (E. Potužníková), Demonstration of Simpson's Paradox in PISA 2015 Data: Confusing Differences between Boys and Girls (G. Cankar).

<http://www.orbisscholae.cz/>

Pedagogika 4/2018

Potíž s výukou psychologie v učitelských programech (I. Stuchlíková, J. Mareš; úvodník), Obsah a cíl výuky psychologie z pohledu studentů učitelských oborů (A. Nohavová, L. Sokolová), What Psychology Can Contribute to Contemporary Teacher Education: Basic Concepts and Exemplary Implementations (S. Dutke, M. Holodynski, E. Souvignier), Příklady dobré praxe v pedagogice (J. Mareš, přehledová studie), Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory – J. Slavík, P. Knecht, P. Najvar, T. Janík (S. Štech, recenze).

<http://pages.pdf.cuni.cz/pedagogika>

Pedagogická orientace 4/2018

Monočíslo Research on School Discipline (editoři S. Bendl, H. Voňková): Students' Indiscipline in the Classroom (J. Mareš), Discipline in the Light of Alternative Ways of Educating Learners (B. Sliwerski), An Examination of Different Methodological Approaches in Student School Behavior Research: The Issue of the Incomparability of Student Self-assessments (S. Bendl, H. Voňková, O. Papajoanu, E. Vaňkátová), A Framework for Building Safe and Effective School Environments: Positive Behavioral Interventions and Supports (R. H. Horner, M. Monzalve Macaya).

<https://journals.muni.cz/pedor>

NOVINKA: E-pedagogium 4/2018

One More Way How to Improve the Higher Education Teaching (D. Dobrovská), A Comparison of Professional Careers of Early Childhood Teachers: A Qualitative Investigation (A. Wiegerová, B. Deutscherová), Pre-service Teacher Subjective Responsibility for Pupil Outcomes: Pilot Study (V. Pečivová), Sharing Pedagogical Knowledge between Student Teacher and her Training Teacher in the Course of Pedagogical Practice (K. Cášková, Š. Chudý), Results of a Questionnaire Survey Focused on Gender Issues in the Literature for Children and Youth and its Reflection in Pedagogical Practice (V. Švecová, V. Řeřichová), The Development of Tourism-Aware Curriculum Based On the Cultural Values in Madura (S. Tri Saksono, Sulaiman, Ch. Anam, Mujtahidin), Non-linguist Future Teachers' Translation Skills of Structurally Different Clauses (L. Chmelařová), The Method of Situational Factors Analysis about Problems

and its Teaching Essentials (X. Bo), Neurological Assessment and Education of Learners with Specific Learning Disabilities in Nigeria (J. B. Ejue, O. S. Orim).

<https://www.pdf.upol.cz/ru/veda/odborne-casopisy/e-pedagogium/>

Testforum 11/2018

Test cesty: Normativní česká data pro žáky 9. tříd ZŠ až 4. ročníků SŠ (H. Sokolová, H. Cígler), Zkoušky čtenářských dovedností: Normativní česká data pro studenty 9. tříd ZŠ a 1. ročníků SŠ (H. Sokolová, H. Cígler). Recenze testů: Adaptivní maticový test – recenze metody (A. Tápál, V. Gabrhel), Wechslerova zkrácená paměťová škála – recenze metody (R. Hlavová, A. M. Rosická), Snijders-Oomen neverbální inteligenční test – recenze metody (E. Chvojková, Š. Postulka, T. Horáková), Paměťový test učení – recenze metody (J. Stehlíková).

<http://www.testforum.cz>

NOVINKA: Sociální pedagogika 7(1)/2019

Abúzus alkoholu pečujících osob jako rizikový faktor smrti dětí do pěti let: Limity statistických přehledů kriminality (I. Olecká, P. Přecechtěl, H. Skarupská), Změny sebepojetí klientů terapeutických komunit pro drogově závislé prostřednictvím terapie dobrodružstvím (A. Šlachťová, B. Richterová, I. Müller), Social and pedagogical aspects of the development of inclusive education (O. Budnyk, S. Sydoriv).

<http://soced.cz>

NOVINKA: Lifelong Learning 3/2018

Pozitivní edukace: inspirace pro zlepšení kvality vzdělávání (E. Janštová, A. Slezáčková), Hodnocení kvality studijních programů: validizace, možnosti a limity dotazníku pro studenty a absolventy (I. Kočvarová, J. Kalenda), Učitelé základních škol a proměna jejich postojů ke kurikulární reformě: tři příběhy (K. Ševčík, K. Pešková, T. Janko).

<http://lifelonglearning.mendelu.cz>

NOVINKA: Historia scholastica 2/2018

Československá obec učitelská – aktér a „garant“ profesionalizace učitelstva (D. Kasperová), Hudba a děti první republiky: nové koncepce hudební výchovy v Československu z etnomuzikologické perspektivy (Z. Skořepová), Osvetový zväz pre Slovensko a zjazdy osvetových pracovníkov na Slovensku v medzivojnovom období ČSR (E. Lukáč), Význam periodika „Náš ľud – ľudovýchný vestník pre Slovensko“ pre osvetovú činnosť na Slovensku (s dôrazom na nezamestnanosť) (K. Mayer), Prínos Alojza Zbaviteľa k rozvoju osvetovej činnosti na Slovensku v medzivojnovom období (V. Frk, M. Lenhardtová), „Cikánská škola“ v Užhorodu. Československý pokus o vzdelání Romů na Podkarpatské Rusi (J. Bartošová), Od porodní báby k porodní asistentce (M. Lenderová), Chlapecká výchovna v Hradci Králové – příklad sociálněpedagogické činnosti v meziválečném období (P. Koritenská), Ondrej Pavlík (1916–1936) – zrod učiteľa a pedagóga (V. Michalička), Pokusná diferencovaná škola měšťanská v Horní Čermné (R. Váňová), Konference Nová škola v nové Evropě – rok 1918 a otázka reformy vzdělávání a výchovy v meziválečném období (M. Šustová).

<http://www.historiascholastica.com>

Scientia in educatione 9(2)/2018

Vizuálie v geografickém vzdělávání: přehledová studie (T. Janko, P. Knecht, S. R. Kučerová, J. D. Bláha), Využití oční kamery pro kvalitativní posouzení postupů při řešení úloh z mechaniky (E. Hejnová, M. Kekule), Přístupy žáků k řešení úloh v R-FCI testu sledované pomocí metody oční kamery (M. Kekule, J. Viiri), Pohled učitelů na obtížnost vybraných environmentálních pojmů v učebnicích pro základní školy (V. Pavlátová, R. Kroufek).

<https://ojs.cuni.cz/scied>

Journal of Technology and Information Education 2/2018

Připravenost učitelů základních škol na kurikulární změny ve výuce informatiky v České republice (H. Bučková), Pohled švédských studentů učitelství na využití digitálních nástrojů v preprimárním matematickém vzdělávání (T. Tossavainen, M. Johansson, E. Faarinen, A. Klisinska, A. Tossavainen), Zvyšovanie tempa hlasného čítania pomocou počítačovej simulácie (M. Nagy), Webové aplikácie v transdisciplinárnej príprave budúcich učiteľov (K. Szarka, B. Brestenská, Z. Fehér, L. Jaruska, G. Juhász, A. Tóth-Bakos), Rozvoj sebehodnocení žáka jako součást hodnotící strategie učitele v technické výchově na primární škole (P. Částková), Interdisciplinárny prístup a implementácia moderných trendov do vzdelávania v rámci kategórie odpad (M. Feszterová), Implementace informačních a komunikačních technologií do hudební výchovy (J. Šiřická), Inovace RVP a ŠVP v závislosti na aktuálních trendech výuky ICT na ZŠ (P. Pexa, M. Čapková), Příprava učitelů technických predmetov v oblasti bezpečnosti práce (D. Lukáčová).

<http://jtie.upol.cz/>

CIVILIA: odborná revue pro didaktiku společenských věd 1/2019

Časopis je nově do bulletinu zařazen na základě žádosti výkonného redaktora, člena ČAPV. Časopis je typu Jost dle současné metodiky a zaměřuje se na obecnější, aktuální problémy teorie a praxe oborové didaktiky, pedagogického výzkumu v kontextu oborové didaktiky a přípravy budoucích i stávajících učitelů. Civilia nabízí publikační činnost renomovaným odborníkům i začínajícím autorům, zejména studentům doktorských studijních programů. Revue je otevřena příspěvkům domácích i zahraničních autorů. Plné texty studií jsou na webu do roku 2017, obsah novějších čísel není uveden.

<http://ksv.upol.cz/civilia/index.php>

2. České odborné časopisy popularizující pedagogický výzkum

NOVINKA: Komenský 143(2) / prosinec 2018

Z výzkumu: Finanční gramotnost ve výzkumu a v českých vzdělávacích dokumentech (K. Ševčík), Jak zvládat třídu a dobře vyučovat? (K. Lojďová).

<http://www.ped.muni.cz/komensky/>

3. Slovenské odborné recenzované časopisy

NOVINKA: Journal of Pedagogy, The Journal of University of Trnava 9(2)/2018 (Scopus)

Choosing the right kindergarten: Parents' reasoning about their ECEC choices in the context of the diversification of ECEC programs (M. Kampichler, J. Dvořáčková, L. Jarkovská), Critical pedagogy in practice: A case study from Kerala, India (V. Prakash Kareepadath), Freedom and obedience in western education (M. Martin-Sanchez, C. Flores-Rodriguez), Doing pedagogical conversations (with spirituality and fat) as pedagogists in early childhood education (N. Land, M. Montpetit).

<http://www.degruyter.com/view/j/jped>

Acta Educationis Generalis 3/2018

The Goals and Consequences of the Centralization of Public Education in Hungary (A. Semjén, M. Le, Z. Hermann), Possibilities of Psychological Intervention on Social Networks (M. Madro), Cognitive Competences of English Language Teachers and Their Impact on Use of Teaching Methods with Learners at Lower Secondary School (J. Hartánská, Z. Muchálová), Giftedness as a Possible Risk of Bullying (J. Škrabánková, M. Martínková), Inclusion, Diversity,

Equality in Non-Formal Education through the Optic of Youth and Youth Workers (M. Brestovanský, J. Gubricová, K. Liberčanová, N. Bizová, Z. Geršicová), Development of Intercultural Competence during Pedagogical Practice of Ukrainian Students in Vocational Schools in Slovakia (K. Ryabchikova).

<http://www.degruyter.com/view/j/atd>

NOVINKA: Pedagogika.sk 10(2)/2019

Vybrané aspekty edukácie žiakov vzhľadom na ich devalvačné prejavy (E. Petlák, A. Škoviera, G. Siváková), Potreba kritického sociologického myslenia v učiteľských študijných programech (M. Kosturková), Hudobná pedagogika na LMU v Mníchove (A. Hurtová).

<http://www.casopispedagogika.sk/>

Psychológia a patopsychológia dieťaťa 52(3–4)/2018

Attachment medzi otcom a dieťaťom (Z. Fucsková, P. Babinčák), Tvorba skriningového testu čítania s porozumením (M. Kmeť, V. Dočkal), Vybrané psychologické faktory ovplyvňujúce čitateľskú gramotnosť žiakov pri riešení úloh PISA (M. Štefková, B. Kundrátová, I. Belica, E. Rajčániová, M. Hulín et al.), Sociálne aspekty agresívneho správania žiakov v škole (L. Pašková, J. Stehlíková, D. Kopčanová), Diverzita v školskej triede očami budúcich učiteľov a učiteľiek (L. Sokolová, V. Andreánska), Meranie očných pohybov (eye-tracking) u žiaka s dyslexiou (E. Rajčániová, I. Belica, A. Kopányiová, M. Kmeť), Depistáž rizikového správania žiakov – sekundárna analýza dát (E. Smiková, E. Páleník, A. Kopányiová, Z. Vojtová), Krízová intervencia ako aspekt pomoci pre rodinu s dieťaťom s poruchou autistického spektra (S. Šrobárová).

<http://www.vudpap.sk/psychologia-patopsychologia-dietata/>

4. Časopis partnerské Evropské asociace pedagogického výzkumu

NOVINKA: European Educational Research Journal (EERJ), 18(2)/2019 (WoS)

Special Issue: Critical reflections on contemporary higher education and developments of and in internationalization (Eds.: S. Robson, M. Wihlborg): Critical viewpoints on the Bologna Process in Europe: Can we do otherwise? (M. Wihlborg), How education standards gain hegemonic power and become international: The case of higher education and the Bologna Process (K. Brøgger), Moving from interdisciplinary research to transdisciplinary educational ethics: Bridging epistemological differences in researching higher education internationalization(s) (S.-M. Khoo, J. Haapakoski, M. Hellstén, J. Malone), Understanding Internationalization at home: Perspectives from the Global North and South (J. Almeida, S. Robson, M. Morosini, C. Baranzeli), Exploring global responsibility in higher education students' 218 cross-cultural dialogues (E. Lehtomäki, J. Moate, H. Posti-Ahokas).

<https://journals.sagepub.com/home/eer>

Chrastina, J. (2019). *Případová studie – metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

V našich podmínkách zřejmě první a takto rozsáhlá publikace předkládá ucelené pojednání o metodě případové studie, její aplikaci ve výzkumné práci a také jejích výhodách a nevýhodách. Porozumění přípravě a procesu provedení studie znamená, že výzkumník zvažuje různé možnosti, další cesty a argumentuje své kroky. Ke všem těmto procesům může napomoci text odborné metodologické publikace, který vychází dominantně ze zahraniční odborné literatury a současně pracuje s argumenty pro využití případové studie jako autonomní anebo komplementární metody ve výzkumné strategii.

Publikace ve své první kapitole popisuje kazuistiku a její specifika s danými postupy coby nevýzkumný formát autorské práce. Dále na ni navazuje pojednání o případové studii jako metody (nejčastěji) kvalitativního výzkumu. Samostatné kapitoly jsou věnovány východiskům a metodologickým poznámkám podle Stakea, Yina a Merriamové. Zcela samostatné kapitoly jsou v publikaci věnovány typologiím případových studií, dále pak výhodám a nevýhodám výzkumné případové studie, stejně jako triangulaci ve výzkumné práci. Nejrozsáhlejší kapitolu tvoří text věnovaný designování případové studie.

Krejčová, L. (2019). *Dyslexie. Psychologické souvislosti*. Praha: Grada.

Vybavíte si za poslední dobu aspoň jeden den, kdy jste vůbec nic nečetli? Čtení se stalo nedílnou součástí moderní informační společnosti, představuje celoživotně důležitou dovednost. Přitom pro přibližně deset procent populace znamená problém, který je označován jako specifická porucha učení – dyslexie.

Publikace představuje čtenářům tuto problematiku v celém vývoji jedince – od varovných signálů v předškolním věku až po specifické obtíže dospělých, které jsou často kombinací dyslexie a sekundárně rozvinutých psychosociálních obtíží.

První kapitoly knihy se zaměřují na proces čtení, na komplikace, které při něm mohou nastat, a na to, z čeho tyto obtíže pramení i jak je identifikovat. Čtenáři se seznámí s nejnovějšími tuzemskými a zahraničními výzkumnými studii z oblasti neurověd, pedagogické psychologie i speciální pedagogiky, které objasňují etiologii i symptomatiku dyslexie.

Druhá polovina publikace nabízí široké spektrum diagnostických i intervenčních postupů pro všechny věkové kategorie, které jsou aktuálně využívány tuzemskými i zahraničními odbornými institucemi. Klade přitom důraz na postupy, které jsou prověřené výzkumem a zajišťují komplexní rozvoj kognitivních schopností.

Účel této části knihy je ryze praktický: ukázat, jak lze teoretické poznatky aplikovat do současné praxe. Dojde-li k odchylkám od běžného zvládnutí čtení, musíme si klást otázku, jaké další způsoby práce s informacemi může jedinec využívat. Kromě trénování oslabení, která z dyslexie pramení, se proto intervence zaměřují na využívání silných stránek jedince a rozvoj jeho potenciálu.

Knihy je určena především poradenským pracovníkům (psychologům a speciálním pedagogům), učitelům základních i středních škol a vysokoškolským studentům všech uvedených oborů.

Průcha, J. (2019). *Odborné školství a odborné vzdělávání. Fungování systému, problémy praxe a výzkum*. Praha: Wolters Kluwer.

Kniha byla napsána ke dvěma účelům: (1) Podat komplexní objasnění odborného školství a vzdělávání jako rozvinutého systému, kterému věnuje česká pedagogická teorie a pedagogický výzkum nedostačující pozornost. (2) Ukázat, že výzkum odborného vzdělávání je ve vyspělých zemích intenzivně rozvíjen. Kniha se zaměřuje hlavně na nejdůležitější složku tohoto systému, tj. střední odborné školství (v úrovni ISCED 3), včetně učňovské profesní přípravy a tzv. duálního vzdělávání. Je vysvětlen historický vývoj českého odborného školství a popsány současné typy odborného vzdělávání v zahraničí (Švédsko, Finsko, Dánsko, Německo, USA). Velký prostor je věnován na zahraniční výzkumy v této oblasti, jejich metody a nálezy. Je popsána infrastruktura tohoto výzkumu na mezinárodní úrovni. Kniha je ukončena kapitolou o tom, co je nutno vybudovat ve výzkumu odborného vzdělávání v České republice.

Scarpa, A., Wells, A., & Attwood, T. (2019). *Dítě s autismem a emoce*. Praha: Portál.

Tento praktický manuál určený učitelům a rodičům dětí s autismem nabízí jednoduché strategie, které dětem s vysokofunkčním autismem nebo Aspergerovým syndromem, které mají obtíže se zvládnutím svých nálad, pomohou zmírnit negativní pocity a vedou k tomu, že se děti cítí v běžném životě lépe. Autoři v knize vycházejí z kognitivně behaviorální terapie. Program, který vytvořili, je určen zejména dětem předškolního a mladšího školního věku. Jeho součástí je emoční vzdělávání, kognitivní restrukturalizace, nácvik sociálních strategií a nástroje pro zvládnutí reálných situací. Kniha je určena pro práci se skupinou, v níž jsou děti s vysokofunkčním autismem a Aspergerovým syndromem. Z programu budou profitovat i děti s ADHD a ADD a také děti s poruchou chování. Ačkoli se jedná o program pro skupinovou práci, mohou jednotlivé aktivity s dětmi provádět i jejich rodiče, protože jednotlivé kroky lze uskutečňovat i individuálně. Knihu využijí pedagogové, další profesionálové pracující s dětmi s vysokofunkčním autismem a Aspergerovým syndromem a rodiče těchto dětí.

Vyhnálková, P., & Plischke, J. (2019). *Aktuální problémy pedagogiky ve výzkumech studentů doktorských studijních programů XIII. Začínající učitel v měnící se společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Recenzovaný sborník předkládá dvanáct příspěvků z mezinárodní vědecké konference *Aktuální problémy pedagogiky ve výzkumech studentů doktorských studijních programů XIII: Začínající učitel v měnící se společnosti*, která se ve dnech 7.–8. listopadu 2017 uskutečnila na půdě Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Příspěvky jsou orientovány na oblast pedagogických věd – konkrétně se zaměřují na problematiku osobnosti učitele, na psychologické aspekty výchovy a vzdělávání a na další aktuální témata.

VÝZVY PRO AUTORY

WERA Book Series: *Education Science, Evidence, and the Public Good*

The second WERA book series, *Education Science, Evidence, and the Public Good*, will be published by Springer under the editorship of Ingrid Gogolin, Felice Levine, Barbara Schneider and Mustafa Yunus Eryaman. The WERA book series will explore the ways in which the use of scientific evidence in education has informed and transformed the relationships between research, policy, and practice for the public good on regional and international

levels. WERA invites educational researchers, Educational Research Associations and International Research Institutions to submit proposals for the books series. For more information: <https://www.springer.com/series/16235>

Sociální pedagogika: Monotématické číslo 2/listopad 2019

Téma: Inkluze jako výzva doby

Editoři: Lenka Gulová, Radim Šíp

Plné znění výzvy: <http://soced.cz/cs/pro-autory/>

Příjem abstraktů redakcí: 15. 5. 2019

Přijetí celého příspěvku: 30. 6. 2019

Publikování on-line: 15. 11. 2019

Redakční poznámka

Informace o konferencích jsou uveřejňovány opakovaně, a to až do doby jejich konání. Informace o jednotlivých číslech časopisů jsou opakovány do doby, než je zveřejněno nové číslo. Informace o nových knihách jsou uveřejňovány jednou. Anotace publikací jsou v některých případech převzaty z podkladů dostupných na www stránkách jednotlivých vydavatelů a nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce. Bulletin ČAPV je dvouměsíčník, vychází vždy na konci sudého měsíce. Informace o konferencích a nových publikacích zasílejte na: bulletin@capv.cz.

Bulletin edituje Kateřina Vlčková (KPed PdF MU). Na tvorbě bulletinu spolupracují: Jana Poláchová Vaštatková (Katedra sociologie a andragogiky FF UP), Stanislav Michek (ÚPPE PdF UHK), Martin Chvál (ÚVRV PdF UK) a Petr Novotný (ÚPV FF MU). Na přípravě podkladů pro bulletin se podílí studentka učitelství Viola Daňhelová (PdF MU), na jazykové korektuře a sazbě studentka učitelství Jana Kovaříková (PdF MU). Za stipendijní podporu děkujeme Katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.